p. Czarkow

MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 17 XI. 1941
poranny

I

Dotyczące Polski

NEW YORK po polsku, 15 XI, g.23.15
Streszczenie sprawozdania z konferencji prasowej gen. Sikorskiego w Kairze w dniu 11 bm.- Poświęcenie nowej łodzi podwodnej przeznaczonej dla Polskiej Marynarki Wojennej

BELGRAD po ukraińsku, 15 XI, g.16.20
Gen.Gub. dr. Frank przybył do Stanisławowa, witany na dworcu przez kierowników rejonu Lascha i powiatu - Alberta. Dr. Frank wygłosił przemówienie w którym podkreślił, iż kultura ukraińska , której rozwój był dotąd hamowany przez zaborców będzie mogła obecnie swobodnie rozkwitać.
Po przemówieniu dr. Frank przyjął defiladę młodzieży i oddziałów kozackich . Jedna z dziewcząt ukraińskich ofiarowała Frankowi chleb, zaś dwaj parobkowie - konia. Prezydent miasta Radecki podziękował na ręce Franka Fuehrerowi za wyzwolenie Europy od bolszewików i za opiekę nad Ukraińcami.

BUKARESZT po ukraińsku, 15 XI, g.20.00
We Lwowie i Krakowie uruchomiono szereg piekarni, wyrabiających sto tonn dziennie.
W Stanisławowie otwarto państwowe ukraińskie gimnazjum.
W Łucku utworzone zostało ghetto. Inż.Jermołajew kieruje pracami nad naprawieniem szkód w mieście.
W Humaniu wśród zwłok osób wymordowanych przez bolszewików rozpoznano kilkudziesięciu Ukraińców, którzy więzieni było w Chortkowie.

DEUTSCHLANDSENDER po niemiecku ,
14 XI, g.14.00 - W Wartheland buduje się w ramach planu organizacji gospodarki wodnej największą w Rzeszy zaporę.
14 XI, g.19.00 - W Berlinie otwarto urząd reklamy Gen. Gub. Różnego rodzaju eksponaty informować będą o życiu gospodarczym i kulturalnym Gen. Gub.
15 XI, g.16.00 - W końcu listopada odbędzie się w Warszawie Tydzień kultury.

ZEESEN w języku Afrikaan, 14 XI, g.19.45
Reportaż z dziesięciodniowej podróży do Polski.Dziś omówimy kwestję żydowską. Wpływy Żydów na różne rządy, prasę i życie gospodarcze są powszechnie znane. W Polsce jednak był jeszcze jedna strona tego zagadnienia, którą znajdujemy również i w Afryce południowej: żydowscy lekarze. Większość nie posiadała żadnych kwalifikacji, otrzymując stopnie naukowe dzięki łapówkom . W Warszawie wszyscy Żydzi zostali umieszczeni w ghetto, gdzie jest ich ponad 500 tys. ; mają oni własną administrację , policję i td. Dawniej Żydzi mieli w ręku przemysł odzieżowy i fabryki obuwia. Obecnie mogą oni importować do ghetta tylko równowartość towarów przerobionych jakie z ghetta exportują. Każda ulica w Ghetcie jest targiem, gdzie jedni Żydzi probóją oszukiwać drugich. Bród i smród są niewiarygodne. Przedmioty którymi Żydzi handlują są nieraz w tak podłym gatunku, że nawet Kafr uważałby je zanadające się tylko do wyrzucenia.

STAVANGER po niemiecku, 15 XI, g.17.00
W Wartheland rozpoczęto budowę największej w Rzeszy zapory wodnej, której zbiornik mieścić będzie 300 tys. metrów sześciennych.

LAHTI po fińsku, 15 XI, g.11.10
Reuter donosi, iż Stalin znajduje się w Kujbyszewie . Wczoraj przyjął on w obecności Mołotowa ambasadora polskiego.

RZYM po włosku, 15 XI, g.19.00
We Lwowie ze względów sanitarnych utworzona będzie dzielnica żydowska.

MOSKWA po rosyjsku, 15 XI
g.18.00 - UP donosi, że w Palmirach pod Warszawą Niemcy rozstrzelali 10 tys. więźniów politycznych i osób oskarżonych o naruszenie przepisów wyznaniowych. Tysiące więźniów wysłano do przymusowych obozów pracy.
g.20.00 - Donoszą ze Stambułu, że ostatnio grupa dziennikarzy bułgarskich zwiedziła front wschodni. Z kłamliwych sprawozdań, jakie drukują oni obecnie w dziennikach bułgarskich wyłuskać można interesujące przyznania.
I tak Zaria drukuje opis Warszawy w którym autor stwierdza, że ktoś przybywający do Warszawy myśli z początku, żewysiadł z pociągu na ożywionej stacji kolejowej w jakimś mieście europejskim. Jednakże , zdaniem autora, ten medal ma swą odwrotną stronę. Podróżny po opuszczeniu stacji odrazu spostrzega jak bezgraniczną jest tragedja Warszawy i Polaków. Warszawa to nowoczesne Pompei, na którego ruinach smutnie dumają nieszczęśni mieszkańcy. Głód jest powszechny. Nowością je Ghetto. Za wysokim murem na prawym brzegu brzegu Wisły żyje około 500 tys. Żydów, dokładnie pilnowanych przez żołnierzy niemieckich. Nikt tam nie może wejść , ani wyjść stamtąd. W mieście brak niemal całkowicie środków komunikacji. Jako taksówki używano są rowery trzykołowe. Ludność miasta stopniowo wymiera i często widzi się pogrzeby.

II

Z najważniejszych spraw światowych.

NEW YORK , 16 XI, po angielsku, NBC g.17.00 i 18.00 CBS, g.14.00 i 17.00
Kurusu przyjęty będzie w poniedziałek przez Hulla, a może i przez Prezydenta. Kurusu oświadczył, iż przybył poinformować rząd Stanów że Japonja zamierza zlikwidować korzystnie działania w Chinach i utworzyć sferę dobrobytu Dalekiego Wschodu. Kurusu podkreślił, iż zależnie od tego czy Amerykanie przyjmą życzliwie postulaty japońskie i j go misja da pomyślne wyniki, zależeć będą losy wojny i pokoju na Pacyfiku.
W Waszyngtonie wypowiadana jest opinja , że Stany nie będą na Atlantyku bardziej zaangażowane niż dotąd , gdyż Hitler robi już maximum tego co może, wobec tego Ameryka mieć będzie swobodę działania na Pacyfiku. Podkreśla się również, iż Tokio stoi w obliczu możliwości walki na dwa fronty, gdyż odrzucenie przez Sowiety protestu japońskiego z powodu zatopienia Kehi Maru uważane jest za dowód solidaryzowania się Sowietów na Dalekim Wschodzie z Ameryką i W.Brytanją.
W New Yorku zebrali się przedstawiciele stalowni celem dokonania ostatniej próby zażegnania strajku węglowego, który miałby się rozpocząć w poniedziałek.
Weygand przybył nieoczekiwanie samolotem do Vichy . Znamiennem jest, iż przyjazd jego nastąpił w 15 minut po wyjeździe Abetza.
Minister zaopatrzenia rządu Vichy złożył raport z którego wynika, iż zaopatrzenie Francji w materjały pędne i opałowe jest w stanie rozpaczliwym.
Vice - premier Rumunji , Michał Antonescu, wyjechał do Berlina dla omówienia zagadnień finansowych i terytorjalnych.
Berlin odrzucił notę Mexyku, protestującą przeciw rozstrzeliwaniu zakładników francuskich, podkreślając, że nie może tolerować interwencji żadnych obcych państw.
Trzej korespondenci radjowi koncernów amerykańskich,przebywający w Berlinie, zawiadomili swe centrale , iż przekazywanie przez nich wiadomości jest bezcelowe, gdyż cenzura pozwala na komunikwanie tylko wiadomości inspirowanych.
Do Sztokholmu nadeszła z Helsinek wiadomość, iż na froncie północnym wojska fińskie zetknęły się w walce z czołgami angielskimi.

Donoszą z Bangkoku, iż utworzono tam Komitet Narodowy Obrony Sjamu.
W Waszyngtonie uważają, iż przyczyny tego, iż opozycja przeciw zmianom Aktu Neutralności była tak silna są następujące:- Obawa wielu członków Kongresu przed otwartą wojną z Niemcami o czem demokrata Richards wyraził się "może będę kiedyś głosował za wojną, ale nie teraz"; Niechęć w Kongresie komplikowania sytuacji na zewnątrz dopóki nie będą pokonane trudności wewnętrzne w dziedzinie pracy; wreszcie pewne niezadowolenie wśród nowojorskich przedstawicieli w Kongresie z powodu poparcia przez Prezydenta La Guardii zamiast kandydata demokratycznego.

RZYM po angielsku, 16 XI, g.14.00
Australijski generał Blamey wygłosił mowę , w której podkreślił olbrzymie straty w konwojach brytyjskich na morzu Śródziemnym i dał wyraz zdziwieniu wobec optymizmu australijczyków podczas, gdy Anglicy są głęboko zdeprymowani przebiegiem ich walki o istnienie WBrytanji.
W Tokio podkreśla się, iż obecny parlament jest parlamentem wojennym, i że rząd cieszy się pełnym zaufaniem społeczeństwa.

BRATYSLAVA po rosyjsku, 15 XI, g.21.45
Tak wielu jeńców sowieckich zgłasza się ochotniczo do walki po stronie Niemców, że sformowano już z nich cały korpus. Niektóre oddziały brały już udział w zdobyciu Perekopu; liczni oficerowie i żołnierze zostali odznaczeni.

TOKIO po angielsku, 15 XI, g.23.00
Rozpoczęła się sesja nadzwyczajna parlamentu japońskiego. Otwarcia Izby Wyższej dokonano w obecności cesarza. Właściwe obrady zaczną się 17 listopada, gdy premjer i minister spr. zagr. wygłoszą mowy. Rząd ogłosił iż celem sesji jest zapewnienie pełnej współpracy społeczeństwa z rządem w dziedzinie polityki rządu.

ANKARA po turecku, 15 XI, g.19.15
Po ostatniej zmianie rządów Japonji spodziewano się starcia między Rosją a Japonją, gdyż upadek Sowietów zdawał się bliski. Okazało się jednak, że siła Sowietów nie została wcale zniszczona . Wobec tego Japończycy postanowili postępować ostrożnie. Należy zatem oczekiwać, że jutrzejsze mowy członków rządu japońskiego nie poruszą zagadnienia stosunków Japonji z Ameryką i wogóle zagranicznej polityki Japonji, która obecnie chce zyskać na czasie.
Attay stwierdza w dzienniku Ulus , że walka Finlandji która w swoim czasie była przedmiotem agresji bolszewickiej, a obecnie pragnie odzyskać odebrane jej terytorja jest całkowicie usprawiedliwiona.
Journal de Genève, omawiając wysiłki niemieckie podniesienia morale w Niemczech, podkreśla, że naród , który bez przerwy żyje w napięciu, musi dojść wkońcu do takiego wyczerpania moralnego, przy którym zwycięstwa nawet działają podniecająco tylko o ile zbliżają chwilę nadejścia pokoju. O ile pod tym względem nadejdzie rozczarowanie - naród upada. Zguba Napoleona było to, że nie zatrzymał się na czas. Współpraca europejska jest koniecznością, lecz nie może być osiągnięta przez politykę "krwi i żelaza". Skoro się zważy, że ten dziennik szwajcarski do niedawna zamieszczał artykuły pro-niemieckie, to opinja powyższa staje się tembardziej znamienną; świadczy ona , iż stan moralny Niemiec jest zły i, że nie można w Europie utworzyć nowego ładu metodami niemieckimi.

BUKARESZT po rumuńsku, 15 XI, g19.00
W myśl nowych projektów rządu japońskiego podatki w Japonji zwiększone będą o sto pięćdziesiąt procent.

PRAGA po czesku, 15 XI, g.5.45
Prazsky List zwraca uwagę na artykuł jednego z dzienników roosveltowskich w którym powiedziane jest, że londyńskie rządy emigracyjne nie mają czego oczekiwać od Ameryki. Stany nie będą walczyć o przywrócenie granic Czechosłowacji. Prazsky List wyraża zdanie, że może naród czeski zbudzi się ze snów i wysnuje własne wnioski z brudnej gry uprawianej przez mocarstwa zachodnie.

III

Ogólne

WEICHSELSENDER po polsku, 15 XI, g.15.01
Terytorjum na którem leży Władywłostok zajęte zostało przez Rosję w XVII wieku, port zaś zbudowano po wykończeniu kolei transsyberyjskiej. Po rewolucji boszewickiej Władywłostok zajęli Japonczycy, lecz pod naciskiem Anglji, Francji i Ameryki opuścili go 22 X, 1922. Boszewicy znacznie rozbudowali i ufortyfikowali Władywłostok, a ponadto dalej na północ, koło Chabarowska wznieśli silne linje fortyfikacyjne. W zimie Władywłostok jest zamarznięty.

WIECHSELSENDER po ukraińskuą 15 XI, g.21.20
Anglja i Ameryka nigdy nie udzielą pomocy Sowietom zwłaszcza, że te ostatnie nie mogą teraz dostarczyć przyrzeczonych przez siebie surowców, które są już w ręku Niemiec. Stany zamierzają wogóle wycofać się z walki, o czem świadczą ich rokowania z Japonją i pro-japońskim rządem w Chinach co do podziału wpływów na Bliskim Wschodzie.

FRANKFURT po niemiecku. 14 XI g.18.45
Artykuł Goebbelsa w Das Reich. Historyczna wina żydostwa światowego za wybuch wojny i jej rozszerzenie się była wielokrotnie wykazana. Fuehrer zapowiedział w swej mowie z 30 stycznia 1939, że jeżeli żydostwo doprowadzi znów do wojny światowej wynikiem tego będzie zniszczenie rasy żydowskiej w Europie. Zapowiedź ta sprawdza się obecnie, żydostwo światowe jest stopniowo unicestwiane. Los Żydów jest ciężki, lecz zasłużony. W obecnej walce każdy Żyd jest naszym wrogiem, bez względu na to, czy wegetuje w polskim ghetto, czy prowadzi życie pasożyta w Berlinie lub Hamburgu, czy dmie w surmy bojowe w New Yorku lub Waszyngtonie. Wszyscy Żydzi na skutek urodzenia należą do spisku międzynarodowego przeciw narodowo-socjalistycznym Niemcom. Każdy żołnierz niemiecki zabity w tej wojnie to ofiara Żydów. Żydzi są agentami wroga wśród nas; ktokolwiek bierze ich stronę, dezertuje na stronę wroga. Żydzi nie mają równych praw z nami. Zadaniem rządu jest skończyć z nimi. Nikt nie naprawa działać z własnej inicjatywy, lecz każdy ma obowiązek popierać zarządzenia państwowe. Wróg godny zasługuje po pokonaniu go na naszą wielkoduszność, lecz Żyd jest wrogiem niegodnym.

Uwaga:- Rozgłośnie niemieckie nadające po niemiecku podały wiadomość o zatopieniu Ark Royal dopiero 15 bm. o g.12.00, w specjalnym komunikacie. Do tego czasu wiadomość była wielokrotnie podawana tylko przez Rzym i stacje kontrolowane przez Niemcy, lecz nie po niemiecku.

FRIESLAND po angielsku, 14 XI, g.14.30
Roosevelt był jednym z głównych podżegaczy do wojny w 1917 r. Obecnie oświadczył w Arlington, że pragnie młodzież amerykańską ponownie wysłać do walki.

WROCŁAW po angielsku, 14 XI, g.23.30
Korespondenci rozgłośni amerykańskich NBC,CBS i MBS, przemawiający z Berlina,złożyli swym centralom niedopuszczalne skargi wobec czego sieć rozgłośni Rzeszy nie widzi możności dalszej współpracy z obecnymi przedstawicielami rozgłośni amerykańskich.

PRAGA po czesku,
14 XI, g.5.45- Finlandja winna być wzorem dla Czechów.- Wszystkie papiery na giełdzie w Budapeszcie silnie spadły.
14 XI, g.17.00 - Stalin wściekła się po mowie Churchilla, a najbardziej zawardziali beneszyści widzą beznadziejność misji Benesza w Londynie.
15 XI, g.17.00 - Benesz spogląda tęsknie na Amerykę, gdyż stary Rosenfeld dał mu szereg obietnic, Lecz Rosenfeld obiecywał dużo rzeczy zanim go nie obrano prezydentem, a potem ich nie dotrzymał.Benesz może być pewnym, że Stany nie kiwną palcem, by przywrócić Palestynę Europy, Czechosłowację.
15 XI, g.18.15 - Na świecie jest 16 miljonów Żydów i możnaby z tego utworzyć 40 dywizyj.Ale Żydzi wolą, by inni bili się za nich.

BRATYSLAVA po słowacku, 15 XI, g.18.00
Żydzi nie mają prawa opuszczać miejsca zamieszkania bez pisemnego zezwolenia naczelnika powiatu lub władz policyjnych.

HILVERSUM po holendersku, 15 XI, g.11.45
Rząd Sjamu buduje nową radiostację. Ponieważ Anglicy nie mogli wykonać dostaw jakich się podjęli, uskutecznią to Japończycy.

STAVANGER po niemiecku, 15 XI, g.6.30
Komisarjat budowy statków rządu sowieckiego ze względu na brak surowców zamknął stocznie we Władywostoku.

ZEESEN po angielsku, 15 XI, g.0.15
Osadnicy niemieccy odgrywali wielką rolę w dziejach Ukrainy.

"ZA ROSJE" po rosyjsku, 14 XI, g.9.30
Umański jest zdrajcą, który dzięki nadużyciom zrobił wielki majątek na liczne domy i posiadłości w Stanach oraz rachunki w bankach.- Donoszą z Kujbyszewa, że Kalinin codziennie upija się tak, że muszą go wynosić z knajpy.

BELGRAD po ukraińsku, 15 XI, g.21.15
Ukraińskie Słowo donosi, iż kobiety ukraińskie zaciągają się do oddziałów pielęgniarek. - Nowa Doba donosi, iż rodziny jeńców ukraińskich przebywające w Rosji są przedmiotem represji.- W Mikołajewie założono organizację Proświta oraz organizację młodzieżową Sicz.

BELGRAD po rosyjsku, 15 XI, g.17.15
Bolszewicy chcą przeprowadzić flotę czarnomorską na morze Śródziemne i oddać ją admirałom angielskim. Marynarze nie dopuścili do tego.- Lord Beaverbrook zaprzeczył twierdzeniu Stalina, iż armja niemiecka wyczerpuje się, podkreślając, iż armja ta jest tak potężna, jak żadna inna na świecie. Turecki minister spraw zagranicznych opierając się na raportach wojskowych oświadczył, iż należy oczekiwać załamania się oporu sowieckiego.- Prasa amerykańska oburzona jest z powodu nominacji Litwinowa.

RZYM po rosyjsku, 15 XI, g.15.15
W Mikołajewie 100 tys. robotników pozostało wbrew rozkazom bolszewickim. Wszyscy oni pracują. Hitler i Mussolini opiekują się klasą pracującą.

MOSKWA po polsku,
15 XI, g.16.30 - Deklaracja 150 jeńców niemieckich ogłoszona po odbyciu konferencji: w Niemczech narodowy socjalizm gnębi klasę pracującą. Naród niemiecki pragnie pokonania hitlerowców, prawdziwego zjednoczenia sprawiedliwości i pokoju w granicach Wielkich Niemiec.
Prawda: - Naród niemiecki ma dosyć wojny.
16 XI, g.13.30 - Komunikat SBI.- Terror niemiecki wśród kołchoźników.- Partyzantka w Jugosławii.- Donoszą z Ankary, iż wojska rumuńskie 23 października dokonały w Odessie najbardziej bestjalskiego pogromu żydowskiego, jaki zna historja.

MOSKWA po rosyjsku,
14 XI, g.4.00 - Jak wynika z nadchodzących doniesień w całej Czechosłowacji słuchano mowy Stalina.
14 XI, g.9.20 - Każdy obywatel sowiecki winien dołożyć wszelkich starań dla wykrycia szpiegów i agentów wroga.
15 XI, g.4.00 - Przewodniczący Rady Najw. Karelofińskiej SRR Kuusinen 8 XI wręczył odznaczenia grupie żołnierzy i dowódców straży granicznej NKWD.
15 XI, g.6.00 - Prezydjum CK Profsojuzów zatwierdziło anglo-sowiecki układ Związków Zawodowych.
15 XI, g.17.15 - Partja bolszewicka, rząd sowiecki i Stalin podejmują wszelkie kroki dla zlikwidowania niemieckiej przewagi w tankach.
15 XI, g.11.00 - Prawda: - Anty-wojenna deklaracja konferencji jeńców niemieckich.
14 XI, g.15.00 - Produkcja nafty w Uzbekistanie znacznie wzrosła.
15 XI, g.14.30 - Delegacja sowieckiej Akademji Nauk przybyła na Ural

dla badań geologicznych. Produkcja węgla w Zagłębiu Kuźnieckim znacznie wzrosła. - Produkcja fabryki N, ewakuowanej wgłąb kraju rośnie z dnia na dzień.

15 XI, g.17.00 - Donoszą ze Stambułu o ostrych rozdźwiękach między Niemcami a Włochami co do podziału posiadłości francuskich.

15 XI, g.18.00 - Do fabryk zbrojeniowych w Niemczech wysłano 150 tys. Czechów i 80 tys. Słowaków.

15 XI, g.18.00 - Donoszą ze Sztokholmu, iż dziennik faszystowski Dagens Eko przestał wychodzić z powodu braku czytelników.

ROZGŁOŚNIE AMERYKAŃSKIE.

Depesze

Igor Sikorski opracował projekt nowego wodnopłatowca, zdolnego do lotu bez zatrzymania z New Yorku do Władywostoku. - Zachodzi obawa, iż strajk węglowy przekształcić się może w powszechny strajk górników.

Korespondenci

RG. Swing, Boston. W Japonji mają pełną świadomość grozy następstw bombardowania miast japońskich, to też spodziewać się należy, iż podczas sesji parlamentu opinja publiczna będzie przygotowywana na najgorsze. B.Vallery, Sztokholm. Na decyzji fińskiej odrzucenia nowy Stanów zaważyły głównie dwa czynniki: żądanie granicy strategicznej, wysunięte przez Mannerheima i przekonanie, że w razie wygrania wojny przez WBrytanję, Stany i Rosję posiadanie pewnych terytorjów rosyjskich będzie dogodnym przedmiotem targów. C.Lanius, Berno. W Serbji północnej mają miejsce ciężkie walki. Niemcy zarządzili wycięcie wszystkich drzew na odległość pół kilometra od linji kolejowych. F.Bate, Londyn. Antysemicki artykuł Geobbelsa uważany jest za dowód pogarszania się sytuacji w Niemczech. Podkreśla się w związku z kampanją pokojową znaczenie zwrotu, że "godny przeciwnik zasługuje na naszą wielkoduszność."- C. Barbe, Berno. Rosjanie stosują nową broń przeciwtankową, która jest połączeniem pocisku zapalającego z wybuchowym i niszczy najcięższe tanki, jak małe baloniki. Źródła neutralne donoszą, iż Rosjanie zaczęli ewakuację Kerczy.

IV

Z ostatniej chwili.

R. Brock, Ankara. Olbrzymie zainteresowanie tutejszych kół politycznych wzbudził wywiad udzielony przez amb. Papena przedstawicielowi barcelońskiej gazety Vanguardia /?/. Papen zaakcentował rolę Turcji jako bastionu pokoju na wschodniej części Morza Śródziemnego, jak również znaczenie Hiszpanii, która podobną rolę odegra z zachodniej jego strony, pominął natomiast milczeniem Włochy. Podkreślił również, że na wypadek długiej wojny Niemcy będą w stanie eksploatować siły gospodarcze całej Europy, a to mimo sabotażu, na potrzeby swojej gospodarki wojennej. Papen nie wspomniał wcale Japonii. Wywiad Papena z podkreśleniem, że został on udzielony "neutralnemu korespondentowi" przeznaczony był do cyrkulacji zagranicą. Jednakże władze miejscowe zakazały cyrkulacji tego wywiadu w Barcelonie aż do czasu zajęcia stanowiska przez rząd hiszpański. Papen położył duży nacisk na to, że opór w krajach okupowanych będzie tępiony w sposób kategoryczny: żaden naród nie może uchylać się od współpracy, w przeciwnym razie zostanie wytępiony /exterminated/ i proces ten w odniesieniu do niektórych narodów już się rozpoczął. Propozycja zawieszenia broni oparta będzie na założeniu, że Anglia uzyska wolną rękę w zachodniej Europie, zaś Niemcy wolną rękę w Polsce, krajach bałkańskich i zajętych terytoriach ZSRR, gdzie tworzyć będą nowy ład. W związku z tym przypomnieć należy, że w pierwszym dniu wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej Papen w nocie doręczonej amb. brytyjskiemu w Ankarze zrobił propozycję wzięcia udziału w "Świętej wojnie" przeciwko bolszewikom, a jednocześnie takie same propozycje lansowane były przez Niemcy za pośrednictwem neutralnych kanałów dyplomatycznych w Bernie i Madrycie. Oczywiście nota Papena została całkowicie zignorowana. Jest charakterystycznem, że w swym

wywiadzie Papen nie wspomniał wcale o Stanach Zjednoczonych, jakkolwiek rola ich w chwili udzielenia wywiadu stała się znacznie bardziej istotną.- Do Stambułu przybyła wczoraj niemiecka misja prasowa, udająca się do Ankary. Przewodniczącym jej jest Paul Schmidt, dyrektor wydziału prasowego kancelarii Rzeszy. Celem misji jest osiągnięcie porozumienia prasowego z Turcją, przyczym podstawą ma być traktat przyjaźni, przy którego zawarciu protokularnie stwierdzono, że doprowadzi się do współpracy w sprawach prasowych pomiędzy dwoma krajami. Urzędowe koła tureckie zaznaczają, że nie przewiduje się zawarcia jakiegokolwiek specjalnego układu, regulującego sprawy prasowe. W kołach dyplomatycznych zwracają uwagę na początek nowej kampanii przeciwko swobodzie korzystania z radia korespondentów amerykańskich w Turcji, co jest przedmiotem wielkiego niezadowolenia rządów państw osi. Turcja nie zamierza odebrać prawa korzystania z radia tym korespondentom, zaproponuje natomiast, że udzieli jednej lub dwóch godzin dziennie transmisyj radiowych instytucjom państw osi, wszelako pod warunkiem, że zapłata za to nastąpi w funtach szterlingach, lub dolarach amerykańskich. Przedmiotem niezadowolenia ze strony niemieckiej jest fakt, że korespondenci amerykańscy w Turcji mają kontakty i możność otrzymywania wiadomości w krajach okupowanych, zwłaszcza na Bałkanach, na które Niemcy nie mają żadnego wpływu.- W prasie tureckiej wielkie wrażenie wywołała mowa szefa prasowego Bułgarii Janeff/?/ przed Sobraniem w Sofii, której przedmiotem była sprawa roszczeń terytorialnych Bułgarii pod adresem Turcji. Podkreśla się, że Bułgarzy nie mają powodu obawiać się jakiejkolwiek agresji ze strony Turcji, albowiem granica tej ostatniej nie ma żadnych wojsk obcych, natomiast w Bułgarii są przecież wojska niemieckie.

M. Agronsky, Ankara. Wywiad udzielony przez amb. Papena przedstawicielowi falangistycznego pisma barcelońskiego Vanguardia jest jednym z najbardziej rewelacyjnych oświadczeń niemieckich osobistości miarodajnych. Papen stwierdził, że jakkolwiek wojna przeciwko ZSRR zakończona będzie zwycięsko, żądanie zawieszenia broni będzie niezbędne. Rola pośredniczenia w pertraktacjach pokojowych, którą Papen suggeruje Turcji, nawiązuje do mowy prezydenta tureckiego, w której tenże zaznaczył, że Turcja jest "źródłem pokoju na wschodzie". Jeżeli wojna będzie trwać długo, Anglia zdaniem Papena utraci swe posiadłości na Bliskim Wschodzie, a w następstwie tego morze Śródziemne będzie pod kontrolą Turcji na wschodzie, a Hiszpanii na zachodzie, jako dwóch silnych państw śródziemnomorskich. Papen przyznaje istnienie oporu przeciw Niemcom i ustęp dotyczący eksterminowania narodów opornych, który to proces już się rozpoczął, ma charakter groźby. Znaczenie wywiadu Papena leży w tym, że po raz pierwszy ze strony niemieckiej wyrażono życzenie uzyskania zawieszenia broni, podczas gdy dotąd stale zaprzeczano , aby rząd niemiecki się o to ubiegał, podkreślając, że byłoby to symptomatem słabości. Wywiad Papena jest niezawodnie jednym z kroków, związanych z rozpoczynającą się ofenzywą pokojową Niemiec.